

dr. SPANYÁR PÁL
(1903—1980)

1903. április 13-án Székelyudvarhelyen született és Nyitrán végezte középiskolai tanulmányait, majd a budapesti Műegyetemre iratkozott be, ahol 1926-ban vegyészmérnöki, majd közgazdasági mérnöki oklevelet nyert.

Először a Műegyetem Élelmiszerkémiai Tanszékén dolgozott Vuk Mihály professzor mellett, majd számos munkahelyen működött vezetői beosztásban: (Tudományegyetemi Klinika, Lithopon Vegyipari R. T., Zakolany (Csehszlovákia) lithopon gyár, Mezőgazdasági és Kémiai Ipartelepek R. T. (Nagyvárad, majd Budapest), Superkémia üzem (Budapest és Bukarest).

A felszabadulás utáni tevékenysége azonban már egyre jobban az élelmiszeripar körébe vonta. A Dunakeszi Konzervgyár főmérnöke, majd aligazgatója, az Erdei Melléktermékeket Feldolgozó N. V. vállalat után pedig 1950-ben az Országos Mezőgazdasági Ipari Kísérleti Intézethez (később Konzerv- Hús- és Hűtőipari Kutatóintézet) került mint tud. osztályvezető, majd helyettes igazgató. 1959-től kezdve pedig a Központi Élelmiszeripari Kutató Intézet kémiai osztályának vezetője lett, ahol élelmiszeranalitikai kutatásokkal foglalkozott nyugdíjba vonulásáig, 1972-ig.

Magasszintű tudományos dolgozatainak száma közel 200; közöttük több tankönyv és jegyzet.

Különösen nevezetesek az aszkorbinsav, szorbinsav, kapszaicin meghatározásáról szóló dolgozatai, a C vitamin stabilizálását szolgáló tanulmányai és az élelmiszerekben levő fémnyomok meghatározásának leírásai.

Kidolgozta az élelmiszerek érzékszervi értékelésének pontozásos rendszerét stb.

Szoros szakmai kapcsolatban volt a Magyar Szabványügyi Hivatallal, több szakbizottságnak volt elnöke, vagy tagja.

Elnöke volt a Konzervipari Tárcaközi Minősítő Bizottságnak mely az ipar és kereskedelem műszaki vitáiban hozott döntéseket.

Tagja volt a Magyar Tudományos Akadémia Élelmiszeranalitikai albizottságának, majd az MTA Kémiai Tudományos Osztály Élelmiszertudományi Bizottságának.

Szerkesztője volt a KÉKI Kutatási Közleményeinek, az „Élelmiszertudomány”-nak, tagja az „Acta Alimentaria” szerkesztőbizottságának.

Tudományos munkássága elismerésével elnyerte a kém. tud. kandidátusa, majd a kém. tudományok doktora címet. Elnyerte az élelmiszeripar kiváló dolgozója, majd a Munkaérdemrend ezüst fokozatát.

Nyugállományba vonulása után is tovább dolgozott: irányította az élelmiszeriparban felhasználásra kerülő mezőgazdasági termékek objektív átvételére irányuló kutatási programot, majd az élelmiszer-termékek eltarthatósági idejének megállapítására vonatkozó széles körű kutatásban, szervezésben, irányításban és értékelésben vett részt.

Fáradhatatlan munkássága elismerésül másodszer is megkapta az Élelmiszeripar Kiváló Dolgozója címet, majd a Magyar Élelmiszeripar Tudományos Egyesület a Sigmund Elek emlékéremmel tüntette ki.

Szakirodalmi tevékenysége külföldi folyóiratokra is kiterjedt: cikkei jelentek meg német, francia, angol, lengyel, csehszlovák folyóiratokban.

Folyóiratunkban az Élelmiszervizsgálati Közlemények-ben is jelentős számú közleménye jelent meg.

Munkatársainak mint vezető például szolgált szakmai tudásával, segítőkészségével és lelkesedésével.

Kortársai és az utókor emlékezetében követendő példaként emelkedik ki a nemzetközi hírű élelmiszerkémikus, ki munkásságával jelentősen hozzájárult a magyar élelmiszertudomány fejlesztéséhez és eredményeinek elismertetéséhez.

Kottász József